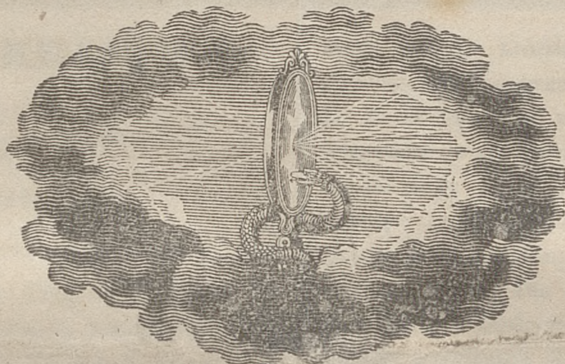
TYGODNIK

PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO.

ROK 19.

CZĘŚĆ XXXVIII.

PETERSBURG.

W DRUKARNI WOJENNEJ.

1848.

CZĘŚĆ XXXVIII — № 51. ROK 19 — (1848.)

TYGODNIK
PETERSBURSKI.
GAZETA URZĘDOWA
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena: *Roczna* w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli, *Półroczna* 8 rub. srebrem.

PIĄTEK, $\frac{9}{21}$ LIPCA.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Petersburg, $\frac{8}{20}$ Lipca.

RESKRYPT CESARSKI.

do Ministra Wojny, Jenerał-Adjutanta Xięcia Czernyszew.

«*Xiążę Alexandrze, synu Jana.* Długoletnia służba wasza Tronowi i Ojczyznie, jest oznaczona wzorowemi zasługami Stanu. Wiekopomnej pamięci CESARZ ALEXANDER I, od samego wejścia waszego w służbowy zawód, zwracał na was uwagę i, zaszczyceni Jego ufnością, byliście bez przerwy powoływani do wypełniania ważnych poruczeń i błogich jego zamysłów. Swietne czyny w czasie wojny za ojczyznę i przedsięwzięte wkrótce potem, pod głównèm waszèm przewodnictwem urządzenie wojska Dońskiego, pozostaną na zawsze pomnikami odznaczającej się waszej służby za panowania w Bogu spoczywającego Brata NASZEGO. W słusznèm uznaniu wysokich zasług waszych, powierzyłem wam Ministerstwo Wojny. Od tej chwili, w ciągu dwudziestu i jednego roku, przez niezmordowaną działalność waszę, nieprzerwane trudy i starania, postawiliście wszystkie części tego rozległego i skomplikowanego zarządu, na stopniu wzorowej organizacyi i porządku. Ja muszę oddać sprawiedliwość, że za pomocą pożytecznych przekształceń we wszystkich rozgałęzieniach wydziału zbrojnej siły lądowej, zaprowadzenia dobrego gospodarstwa i ustanowienia ścisłej rachunkowości, przygotowane zostały przez was wszystkie sposoby ku wykonaniu wskazanego przeze Mnie środka utworzenia osobnej siły wojennej, nie obciążającej Państwa w czasie pokoju i gotowej, na pierwsze wezwanie, stanąć w szeregach Moich zastępów. Dziś, zgodnie z Moimi widokami i życzeniem, myśl ta została ziszczona sformowaniem, w nader krótkim czasie, Zapasowej Armii z żołnierzy używających nieograniczonego urlopu. W tej okoliczności, Ja ze szczególném zadowoleniem widzę, że zaopatrzenie wszystkich wojsk zapasowych, oraz czynnej Armii, postawionej na stopę wojny, dokonane zostało z nadzwyczajną szybkością i zupełną dokładnością z będących w pogotowiu zapasów, przysposobionych przez waszę przezorność i umiejętne rozporządzenia. Dla wynurzenia niezmiennego Mojego zadowolenia i serdecznej wdzięczności za tak chlubną i tak istotnie pożyteczną służbę waszę, najłaskawiej nadaję wam Mój portret, ozdobiony brylantami, dla noszenia w petlicy, jakowy załączając przy niniejszym, pozostaję ku wam nazawsze przychylnym.»

Na oryginale własną J. C. M. ręką podpisano:

MIKOŁAJ.

W Peterhofie,
25 Czerwca 1848 roku.

Przez Rozkaz dzienny CESARSKI z dnia 28 Czerwca, Jenerał-porucznik *Łabincow*, został uwolniony od obowiązków Naczelnika 20 dywizyi pieszej i lewego skrzydła linii Kaukazkiej i zaliczony do Armii.

— Przez rozkazy dzienne CESARSKIE w Wydziale służby Cywilnej, 20 Czerwca, wykreślony zostaje ze spisów zmarły Członek Komitetu Stadnictwa krajowego i Vice-prezes CESARSKICH wyścigów Carskosielskich Koniuszy Dworu *Łunin* — 22 tegoż m. otrzymuje uwolnienie na własną prośbę, Dyrektor Szkół gubernii Podolskiej Radzca Kollegialny *Woszczynin* z mundurem — na miejsce jego mianowany Dyrektorem Szkół tejże gubernii Inspektor Gymnazyum Tyfliskiego, Radzca Stanu *Roskowszenko.*

— Przez Reskrypta CESARSKIE z d. 25 Czerwca, dane w Peterhofie, najłaskawiej mianowani kawalerami orderów:

Św. Alexandra Newskiego zbrylantami, Kurator Dorpatskiego naukowego okręgu Jenerał-porucznik *Krafström*— Św. Anny 1 klassy, Kurator Kijowskiego naukowego okręgu Jenerał-major *Traskin*.

— Przez Ukaz Cesarski do Kantoru Dworu z dnia 30 Czerwca, mianowane zostały Frejlinami N. Cesarzowej Panny: Helena *Czertkow*, wnuczka wielkiego Szambelana hrabi *Stroganow* i Natalja *Chwoszczynskoj*.

— W skutek Ukazu Rządz. Senatu z d. 30 Kwietnia 1848 roku rozesłane były przy gazetach Petersburskich i Moskiewskich Obwieszczenia o naznaczeniu w Senacie, nie poźniej jak w połowie Lipca, licytacyi na wypuszczenie w dzierżawę dochodów z przedaży trunków od 1 Stycznia 1849 po 1 Stycznia 1851 roku w gubernijach zostających w tym względzie pod osobnemi prawami (состоящихъ на особыхъ правахъ).

Z powodu zjawienia się cholery w Petersburgu N. Cesarz Jmć, na przedstawienie P. Ministra Skarbu raczył Najwyżej rozkazać, odłożyć termin takowej licytacyi do połowy Sierpnia bieżącego roku; co też zostało obwieszczone przez dodatek nadzwyczajny do 52 N. Gazety Senatu.

— W gazecie gubernijalnej Chersońskiej piszą że w Chersonię, na wojenném przedmieściu, 6 Czerwca, o godzinie 2 po południu wybuchnął pożar z niewiadomej przyczyny. Silny południowo-wschodni wicher, z powstającemi od czasu do czasu trąbami powietrznemi, tak dalece rozdymał płomień, że w ciągu 5 godzin pożar zniszczył 162 domy z rozmaitém mieniem mieszkańców; szkodę szacują na 30,000 rubli srebrem.

— Gazeta gubernijalna Tambowska pisze: «7 Maja b. r. umarł w mieście Lipiecku tameczny mieszczanin Maxym *Gwozdiew* mając lat 114 wieku; przez całe życie swoje nie doznał żadnej choroby; był on mocnego składu ciała, do samego zgonu zachował nadzwyczaj świeżą pamięć i stale zajmował się rozmaitemi domowemi robotami. Na trzydzieści lat przed śmiercią Gwozdiew zaprzestał jeść wszystko cokolwiek nie było postném, nie pozwalał sobie niczego coby było łakocią lub cokolwiek wymyślném jedzeniem, i zachowywał post najściślejszy.»

— W Moskwie 24 Czerwca umarł Jenerał-porucznik Alexander *Pisarew*.

O CHOLERZE.

W PETERSBURGU: po 27 Czerwca zostawało chorych 3,897 — w ciągu doby przybyło 764 — wyzdrowiało 242 — umarło 489 — pozostało po 28 Czerwca chorych 3,930.

W ciągu doby przybyło 693 — wyzdrowiało 209 — umarło 479 — po 29 Czerwca pozostało chorych 3,935.

W ciągu doby przybyło 692 — wyzdrowiało 219 — umarło 396 — po 30 Czerwca pozostało 4,012.

W ciągu doby przybyło 606 — wyzdrowiało 226 — umarło 386 — pozostało po 1 Lipca 4,006.

W ciągu doby przybyło 654 — wyzdrowiało 279 — umarło 409 — po 2 Lipca pozostało chorych 3,972.

W ciągu doby przybyło 525 — wyzdrowiało 218 — umarło 312 — po 3 Lipca pozostało chorych 3,967.

W ciągu doby przybyło 432 — wyzdrowiało 262 — umarło 291 — po 4 Lipca pozostało chorych 3,843.

W ciągu doby przybyło 386 — wyzdrowiało 264 — umarło 227 — pozostało po 5 Lipca chorych 3,738.

W ciągu doby przybyło 342 — wyzdrowiało 206 — umarło 210 — po 7 Lipca pozostało chorych 3,636.

—

WIADOMOŚCI OGOLNE O CHOLERZE.

W *Moskwie* epidemija zaczyna słabnąć. Od 15 po 22 Czerwca zachorowało 1,776 umarło 847.

W pierwszych dniach tegoż m. cholera zjawiła się w pięciu nowych powiatach; w nich od 1 po 12 Czerwca zachor. 368 um. 228. Cholera silnie jeszcze grasuje w m. Kołomnie gdzie w tymże okresie zach. 272 umarło 186.

(Co do dalszych gubernij, gdzie dotąd panuje cholera i które wymienione były poraz ostatni w Tygodniku, ograniczemy się dla krótkości wskazaniem miejscowości w których cholera zjawiła się lub ustała od czasu ostatnich doniesień).

W gub. *Astrachańskiej* cholera zjawiła się w dwóch miastach i dwóch powiatach.

W *Saratowskiej*, w dwóch miastach i siedmiu powiatach.

W *Penzeńskiej* w 3 miastach i 4 powiatach.

W samym *Simbirsku* cholera ustaje.

W gub. *Orenburskiej* w pow. Belebiejewskim ustała, ale zjawiła się w trzech innych, oraz w Ziemi wojska Uralskiego i w samym Uralsku.

W *Kazaniu* i powiatach cholera trwa. Z Kazania donoszą fakt godny uwagi, że w ostatnich miesiącach pomimo epidemii, śmiertelność w samém mieście jest mniejsza, niż była w tejże epoce roku przeszłego.

W gub. *Niżegorodzkiej* cholera zjawiła się w jedném mieście i jednym powiecie.

W gub. *Wladimirskiej* w dwóch nowych powiatach.

W *Kostromskiej* w 1 mieście i dwóch powiatach.

W *Jarosławskiej* choroba znacznie słabnie.

W *Wołogodskiej* zjawiła się w jednym nowym powiecie.

W *Ołoneckiej* zjawiła się w mieście gubernijalném, 2 miastach powiatowych i 1 powiecie.

W gub. *S.-Petersburskiej* zjawiła się w miastach Pawłowsku, Gatczynie i Kronsztacie. Najwięcej ucierpiały powiaty Schlusselburski i Nowoładogski.

W gub. *Nowgorodzkiej* cholera trwa w dawniej dotkniętych miejscowościach.

W *Twerskiej* zjawiła się w dwóch nowych powiatach.

W *Smoleńskiej* w 1 mieście i dwóch powiatach.

W m. *Witebsku* od zjawienia się cholery, to jest od 4 Czerwca, po 17 tegoż m. zachor. 205 umarło 70. Cholera zjawiła się nadto w Wieliżu i Surażu.

W gub. *Mohylewskiej* epidemija naprzod ukazała się w Orszy 22 Maja. Od 2 Czerwca w Kopysiu, od 8 tegoż m. w Bychowie, a od 11 w samym Mohylewie; w tym ostatnim po 17 Czerwca zachorowało 30 umarło 15. Nadto ukazała się w powiecie Sieńskim. Nieco silniej epidemija dotąd działa tylko w Orszy. W całej gubernii od 29 Maja po 17 Czerwca zachorowało 390 umarło 105.

W *Tulskiej* jeszcze się rozwija; zjawiła się w 2 now. powiatach.

W *Riazańskiej* zjawiła się w 2 nowych miastach i 5 powiatach.

W *Woroneżskiej* gubernii w dwóch nowych powiatach. W mieście Nowochopiersku i powiecie cholera działa z znaczną siłą; należy uczynić uwagę że to miasto i powiat były oszczędzone w przeszłoroczney epidemii.

W *Charkowie* i jednym powiecie trwa słabo.

W gub. *Czernihowskiej* zjawiła się w dwóch nowych powiatach i jedném mieście.

W *Połtawie* i całej gubernii cholera szybkie czyni postępy; na nowo zjawiła się w 6 miastach i 3 powiatach.

W *Kijowie* od 8 po 12 Czerwca zachorowało 360 umarło 138. W innych miejscach gubernii zachorowało 37 umarło 11.

W m. *Nikołajewie* gub. Chersońskiej od 2 po 9 Czerwca zachorowało 749 umarło 270.

W ostatniém doniesieniu powiedziano, że cholera ukazała się jeszcze w Kwietniu w Odesskiej Kwarantanie, ale w miesiąc jaszcze poźniej nie było w mieście ani jednego chorego. Teraz dowiadujemy się, że od 29 Maja cholera zaczęła zjawiać się w ssmej Odessie, naprzod na urlopowanych nieograniczenie żołnierzach, idących z Symferopola do Bessarabii. Od tego dnia po 9 Czerwca zachorowało mieszkańców Odeskich 96 umarło 54. Od 31 Maja choroba zjawiła się i w powiecie Odesskim.

W *Bessarabii* cholera ukazała się od 27 Maja w jednym powiecie.

—

Prócz powyższych 32 gubernij, cholera według ostatnich doniesień zjawiła się w ostatnich dniach Maja i pierwszych Czerwca, w następnych sześciu gubernijach: 1.) *Taurydzkiej*, w Sewastopolu; 2.) *Stawropolskiej*, w powiecie tegoż nazwania; 3.) *Wołyńskiej*, w miasteczku Czerwonnym pow. Żytomirskiego. 7 Czerwca zachozował wróciwszy z Kijowa jeden xiądz i umarł 9 tegoż m. po tém jeszcze zachorowała 1 kobieta; 4.) *Podolskiej*, w miasteczkach Tulczynie i Niemirowie pow. Bracławskiego; 5.) *Orle* i powiecie Siewskim tejże gub.; 6.) w *Wileńskiej*, w miast. Zalesiu i dwóch sąsiednich wsiach pow. Oszmiańskiego. Od 12 po 17 Czerwca zachorowało tam 12 włościan, umarło 5.

27 Czerwca 1848.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

AUSTRYA. *Wiedeń, 6 Lipca.* Deputacya Zgromadzenia Narodowego Niemieckiego, przybyła przedwczora do Wiednia, miała zaszczyt w dniu wczorajszym złożyć J. C. W. Arcyxięciu Janowi adress Zgromadzenia z powodu wybrania go na Wikaryusza czyli Namiestnika Cesarstwa. Arcyxiążę odpowiedział iż przyjmuje tę godność i że porozumie się nieawłocznie z Cesarzem Jmcią we względzie środków pogodzenia obowiązków tej nowej godności z obowiązkami jakie na nim w tej chwili leżą jako Namiestniku Cesarza. Następnie Arcyxiążę przyjmował powinszowania Ministrów i innych dygnitarzy.

— Podług wiadomości z Trewizy po 29 Czerwca, doszłych tam z Eusino po 27 tegoż m. stronnictwo niemieckie brało górę w Wenecyi, gdzie pospólstwo schwytało Dyktatora Thomaseo i wtrąciło go do więzienia. Opór ze strony wojska włoskiego, obozującego na placu św. Marka, jest jakoby jedynie na przeszkodzie do poddania się Wenecyi austryakom.

Wiedeń, 7 Lipca. Wczora J. C. W. Arcyxiążę Jan wydał proklamacyą, obwieszczającą że uda się do Frankfurtu wraz z Deputacyą narodową niemiecką a ztamtąd wróci do Wiednia dla otwarcia 18 Lipca Sejmu w charakterze Namiestnika Cesarza Austryackiego.

Wiedeń, 9 Lipca. J. C. W. Arcyxiążę Jan, Namiestnik Cesarski przyjął dymisyą barona von Pillersdorff i zlecił baronowi von Dohlhoff złożenie nowego Gabinetu, powierzając mu razem portfel Spraw Wewnętrznych.

— Sejm Węgierski został otwarty 5 Lipca przez J. C. W. Arcyxięcia Palatyna w imieniu Cesarza.

— Donoszą z Triestu że 3 Lipca część eskadry nieprzyjacielskiej szturmowała port Pirano, którego bateryę dzielnie odparły attak i nieprzyjaciel cofnął się po 3 kwadransach kanonady.

— Raporta jenerała Welden potwierdzają wiadomość o wzięciu fortu Cavanello, przez co Wenecya pozbawiona została dobrej wody i musi się obchodzić wodą złego gatunku, ze studni artezyańskich. Lodownie Weneckie też są w ręku austryaków.

Praga, 29 Czerwca. Stan oblężenia trwa zawsze. Sejm ma być odroczony aż dopiero po odbyciu Sejmu Wiedeńskiego.

— Ogłoszone zostało Obwieszczenie Prezesa Rządu, hrabi de Thun, którém z rozkazu Cesarskiego Rząd tymczasowy zostaje rozwiązany. Inny akt tegoż rodzaju rozwiązuje Komitet Narodowy.

Pesth, 24 Czerwca. Gabinet wydał Proklamacyą do Stanów Transylwańskich, z powodu przyłączenia tego kraju do Węgier.

KASSEL, *2 Lipca.* Przeszłej nocy zaszły tu opłakane rozruchy. Z powodu wyboru Arcyxięcia Jana, prawie wszystkie domy były illuminowane, liczne bandy przebiegały miasto wśród okrzyków naprzemian: *Niech żyje Arcyxiążę Jan! Niech żyje Rzeczpospolita!* Gdy rozruch nie ustawał i dały się słyszeć na ulicy wystrzały, straż bezpieczeństwa i wojsko linijowe przybyły na teatr zaburzenia i oczyściły miasto. Jeden człowiek stracił życie i jeden oficer Policyi został raniony. W okolicach odwachu powstańcy usiłowali zrobić barykadę ale byli rozpędzeni. Spokojność przywrócona około 2 godziny po północy.

ULM, *29 Czerwca.* miasto nasze przeszłej nocy było teatrem scen opłakanych. Żołnierze i podoficerowie 3 pułku jazdy attakowali zgromadzenie zwołane przez byłego Wikaryusza Schifferling w oberży *pod Okrętem*, w celu utworzenia komitetu demokratycznego. Podczas najścia sali przez żołnierzy, kilku obywateli byli ranieni a jeden nawet zabity. Schifferling zdołał umknąć.

SAXONIJA. *Drezno, 3 Lipca.* Na posiedz. 2 Izby w dniu dzisiejszym, Minister Braun oddał Prezydentowi Dekret Królewski, którym J. K. Mość oświadcza swoje przystanie na postanowienia Zgromadzenia Konstytującego Frankfurtskiego i swą gotowość uczynienia na rzecz jedności Niemiec wszelkich potrzebnych ofiar, nawet z praw swojej korony. Ten Dekret udzielony też Pierwszej Izbie, był przyjęty przez obie Izby z najżywszym entuzyazmem i okrzykami «Niech żyje Król!»

Lipsk. Po wielokrotnych pożarach które przypisane są podpaleniom, 24 Czerwca miały tu miejsce burzliwe zgromadzenia ludu; te zostały poskromione przez gwardye gminowe i wiele osób uwięziono.

WŁOCHY.

W Cosenza, komitet utworzony z deputowanych, którzy opuścili Neapol w skutek wypadków 15 Maja, zaprosił wszystkich dawnych deputowanych do stawienia się w Cosenza, dla ustanowienia tam Parlamentu który nie mógł zebrać się w Neapolu 15 Maja.

— *Journal des Débats* odebrał z Vallegio list donoszący, że dwaj oficerowie sztabu dowodzcy naczelnego armii Alpejskiej, stawili się niespodzianie w głównej kwaterze Króla Karola-Alberta i ofiarowali mu bezpośrednie wdanie się armii francuzkiej do wojny Włoskiej.

FRANCYA.

Paryż, 5 Lipca. P. Cavaignac na posiedzeniu 3 b. m. oznajmiwszy Zgromadzeniu o zwinieniu warstatów narodowych, ustąpił miejsca Ministrowi Skarbu Panu Goudchaux dla wniesienia rozmaitych projektów, jako koniecznych następstw tego środka. Pierwszy z nich jest o zwrocie niezwłocznym depozytów Kass oszczędności do 70 franków włącznie gotowemi pieniędzmi, a przechodzących tę ilość, w rentach 5-cio-procentowych, licząc po 70 franków, oraz o wypłaceniu bonów Skarbowych, wydanych przed 24 Lutego, rentami 3 procentowemi, licząc po 48 franków, nakoniec o zaciągnieniu pożyczki 150 miljonów w Banku Francuzkim. Obok tego P. Goudchaux wdawał się w rozbior projektów przedsięwziętych przez ostatniego Ministra Skarbu P. Duclerc. W tej liczbie, względem projektu zabrania na Skarb dróg żelaznych oświadczył, iż z rozmaitych względów Rząd postanowił na teraz zaniechać tego projektu, lubo uznaje że miałby prawo wywłaszczenia posiadaczów akcyj na rzecz użyteczności publicznej za należytém wynagrodzeniem.

— Na posiedzeniu 4 Lipca przyjęto dekret wyznaczający 10,000 franków miesięcznie na płacę Prezesa Rady; płaca Ministrów, którym Komitet Finansów przeznaczył tylko po 3,000 franków, podwyższona została przez Izbę do 4,000 franków, a płaca Członków Kommisyi Wykonawczej postanowiona na 5,000 franków miesięcznie.

Następnie uchwalono utworzenie bataljonu żandarmeryi ruchomej.

— Jeden z Członków byłej Kommisyi Wykonawczej, mówiąc w Izbie o ostatnich wypadkach w Paryżu, dawał do zrozumienia, że Rząd jednego z sąsiednich i sprzymierzonych z Francyą krajów nie był obcym tym wypadkom. Poseł Angielski margrabia Normanby, w urzędowej nocie, domagał się objaśnienia w tym względzie od obecnego Rządu i Minister Spraw Zagranicznych, również urzędowie go zapewnił, że Gabinet nadto jest przekonany o prawości postępowania Anglii, iżby mógł przypuścić najmniejszy udział z jej strony w ostatnim powstaniu Paryskiém.

— Jenerał Bedeau odmówił portfelu Ministerstwa Wojny; portfel więc ten zostaje w ręku P. Bastide do czasu mianowania Ministra.

— Dekretem z d. 1 b. m. P. Foissy, szef szwadronu, mianowany został Sekret. jeneralnym Władzy Wykonawczej.

— P. Emile de Girardin nie jest już w tak ścisłém więzieniu; pozwolono mu widzieć się z żoną, nie czyniono nawet poszukiwań w jego mieszkaniu, ograniczono się tylko zatrzymaniem kilku listów, przez pocztę do niego adresowanych.

— W czasie ostatniego powstania uwięziono wielu wychodzców niemieckich. Sądzą że będzie wniesiony ogólny środek przeciw wychodzcom, których pobyt we Francyi może zagrażać spokojności publicznej.

— Ludwik-Napoleon nie przyjął wyboru na deputowanego z Korsyki, który zapadł na niego prawie jednomyślnie, (35,905 głosami na 38,197 głosujących.)

Paryż, 6 Lipca. Wczora dwa ważne dekreta zostały uchwalone przez Zgromadzenie Narodowe: o pożyczce 150 miljonów franków z Banku francuzkiego i o udzieleniu 3 miljonów fr. Ministrowi Handlu na cel zachęcania robotników do stowarzyszania się między sobą i robotników z przedsiębiercami.

— Wczora Izba, odnawiając miesięcznie swe biura, wybrała Vice-prezesami swojemi PP. Georges Lafayette, Corbon, Lacrosse, Marrast, Cormenin i Portalis.

— Wczora P. Emile de Girardin został wypuszczony na wolność.

— P. Vaulabelle został mianowany Ministrem Oświecenia na miejsce P. Carnot, który wyszedł do dymisyi.

— Następny jest spis jenerałów poległych lub ranionych w czterech dniach powstania:

Zabici lub umarli od ran: Jenerał Négrier, jen. Bréa, jen. François, jen. Raymond, jen. Bourgon.

Ranieni: Jenerał Korte w nogę; stan jego nie przedstawia niebezpieczeństwa; jen. Damesme musiano odjąć nogę; spodziewają się że zostanie przy życiu; jen. Duvivier ciężko raniony w stopę od nogi; jen. Fouché lżej raniony; jen. Bedeau ma udo przestrzelone, stan jego jest zaspokajający; jen. Lafontaine wyszedł z niebezpieczeństwa; jen. Lamoricière nie raniony, ale zabito pod nim dwa konie.

— W jednym tylko szpitalu de la Pitié, przy 589 powstańcach wziętych w niewolą, znaleziono 159,000 franków;

zwrocono uwagę że w tej summie złoto przemaga nad innemi gatunkami pieniędzy.

— Na jednej barykadzie zdobyto chorągiew z napisem: *«Rabunek przez trzy godziny.»*

— 5 b. m. Komitet spraw wojennych zajmował się projektem P. de Remilly o zgromadzeniu armii od 50,000 żołnierza w okolicach Paryża. Projekt ten został przyjęty i Komitet mianował sprawozdawcą w tym przedmiocie swego nowego Prezesa jenerała Oudinot.

— Kule wyjęte z ran odebranych przez wielu żołnierzy którzy szturmowali barykady, są żelazne, prześwidrowane, i w tych otworach wprawione sztyfty wystające z obustron. Ta pełna okrucieństwa przezorność miała to na celu, iżby kule nie mogły być z ran wyjęte. Jakoż wielu rannych umarło z tej właśnie przyczyny że nie podobna było kul wyjąć.

— Sprawcą dymisyi P. Carnot, Ministra Oświecenia, jest reprezentant P. Bonjean; kiedy były Minister wniosł na Zgromadzenie projekt udzielenia miljona franków na rzecz nauczycieli szkół początkowych, P. Bonjean wystąpił z poprawą o zmniejszenie summy żądanej o 5,000 fr. jedynie dla tego, żeby dać Zgromadzeniu sposobność przyjęciem tej zmiany okazać brak zaufania w Ministrze. W rozwinięciu swej poprawy P. Bonjean dowiodł, że z upoważnienia Ministra były drukowane i rozsyłane po wsiach broszury w duchu czystego Kommunizmu. Po słabej odpowiedzi Pana Carnot Izba poszła na głosy i przyjęciem poprawy wskazała Ministrowi że mu nie pozostaje jak wziąść dymisyą, co też nastąpiło, jakeśmy donieśli.

Paryż, 8 Lipca. Przedwczora odbył się obrzęd pogrzebu ofiar poległych w obronie prawego porządku podczas ostatniego powstania, a wczora obrzęd pogrzebu Arcybiskupa Paryskiego, który zginął męczeńską śmiercią upominając powstańców do poddania się. Obie uroczystości odbyły się z godnością odpowiednią ich znaczeniu i wśród największej spokojności.

— Liczba osób uwięzionych tak w chwilach bitwy jak i poźniej z powodu ostatniego powstania wynosi już 14,000; śledztw wyprowadzonych liczy się 16,000.

— P. Alexander Dumas nader walecznie należał do zdobywania barykad; P. Wiktor Hugo również się odznaczył w sprawie porządku; pokilkakroć, narażając się na największe niebezpieczeństwo, chodził, acz bezskutecznie, upominać powstańców do poddania się.

— Na posiedzeniu 7 b. m. Zgromadzenie uchwaliło dekret podnoszący do 50,000 ludzi załogę Paryża. Na uczynione mu pytanie jenerał Cavaignac odpowiedział, że nierychło jeszcze zamyśla zdjąć stan oblężenia w którym Paryż zostaje. Następnie Zgromadzenie przyjęło dekret o nauczycielach szkół początkowych, jak był pierwiastkowo przedstawiony.

Paryż, 11 Lipca. Wczora jenerał Duvivier umarł z rany, którą odebrał na barykadach.

— Wczora też odbył się obchód żałobny po Panu de Chateaubriand. Zwłoki jego będą przewiezioue do St. Malo, gdzie, jak wiadomo, grób oddawna przez niego samego jest przygotowany na wysepce granitowej przy wejściu do portu.

ANGLIJA.

Londyn, 5 Lipca. Na wczorajszém posiedzeniu Izby Niższej, 73 głosami przeciw 62 odmówione zostało żądane przez P. Bankes upoważnienie przedstawienia billu o zwinięciu Kommisyi Dróg żelaznych.

— Z powodu stanu w jakim dziś Europa się znajduje, wódz naczelny sił morskich admirał sir W. Parker, nakazał surowe środki ku bezpieczeństwa Malty. Okręty przybywające do portu la Valette są poddane ścisłemu nadzorowi. Cała służba wojenna pełniona jest z największą surowością ze względu na wielką liczbę wychodzców, którzy zewsząd przybywają do Malty.

— Wczora odbyło się z wielką wystawą poświęcenie nowego kościoła katolickiego, zbudowanego w Londynie; wielu biskupów cudzoziemskich znajdowało się na tej uroczystości.

Londyn, 6 Lipca. Podróż, którą Królowa Jmć ma odbyć do Irlandyi, jest już urzędowie oznajmiona w gazetach Irlandskich.

— P. Guizot odmówił katedry która mu była ofiarowana w Uniwersytecie Oxfordskim.

— *Times*, pod d. 27 Czerwca pisze z powodu powstania Paryskiego: «Straszliwa konieczność w jakiej się znalazł jenerał Cavaignac, nie pozostawiała mu wyboru działania inaczej, jak działał w stłumieniu rokoszu. Jakkolwiek ciężkim był ten wybor, miał on zupełną słuszność w użyciu przeciw swym obłąkanym spółobywatelom wszystkich sił kraju i wszystkich praw wojny. Europa, zapatrzywszy się na Paryż, była sobie wyobraziła, że całe wielkie armije mogą być zniweczone przez jeden wybuch rokoszu i kilka barykad. Tenże Paryż, zadał dziś fałsz temu zwodniczemu przykładowi, i widzieliśmy że jakkolwiek popularną może być forma Rządu, utrzymanie porządku i panowania praw zależy w ostatnim razie na dzielném i nawet bezwzględném wywarciu siły wojennej. Ale któż jest, co dostarczył tej partyi *ultra*, tak uporczywej w walce, środków oporu jakie rozwinęła? Musieli rokoszanie mieć ogromną massę broni i potrzeb wojennych, Władza która niemi kierowała była absolutna, a przecięż imię żadnego wodza na jaw nie wyszło. I jak wytłumaczyć sobie tę walkę, podczas gdy dowodzca tych desperatów jest bez imienia, zamysł ich niejasny, a zdawali się nie mieć innych środków nad te, jakie mieć może ludność zgłodniała!

«Dla Zgromadzenia Narodowego, w radzie nieustającej oczekującego rozwiązania tej okropnej chwili, musiało być wielką boleścią myślić, że może w jego łonie znajdują się ludzie, których przewrotność i zdradliwe wspólnictwo z powstańcami pogrążają Rzeczypospolitę w tę otchłań krwawej

klęski. Od tak nazwanego stronnictwa Góralów (Montagnards) w Izbie, od ludzi z opinijami rewolucyjnemi, posuniętemi do ostateczności, Francya powinna żądać sprawy z przyczyn plagi, a której oni jedni skorzystać mogli. Przypisywać powstanie którenukolwiek z pretendentów do korony francuzkiej, albo intrygom zagranicznym, byłoby śmieszną niedorzecznością. Rokosz wylągł się we wnętrznościach samej Rzeczypospolitej; on jest tylko początkiem klęsk, w którą intrygi mniejszości bez snmienia, Francyą wtrącić usiłują.»

— *Morning Herald* tak się wyraża o Naczelniku Rządu francuzkiego: «Cavaignac jest człowiekiem szczerym i uczciwym; ma całą czystość Washington'ów, Jourdan'ów, Dessolles'ów i t. p. Cavaignac dał zręczność odznaczenia się wszystkim jenerałom z których jedni byli starszemi od niego, a drudzy jego spółzawodnikami; jest to patryota i obywatel czysty i poczciwy, oraz znakomity wojonik; bez strachu i zakały, pokazał on zdrowy rozsądek, stanowczość i prawość działania, wyższą nad wszelkie pochwały.»

Londyn, 7 Lipca. Wczora całe posiedzenie Izby Niższej było zajęte rozprawami nad projektem P. Hume reformy Parlamentowej, takowy projekt został nakoniec odrzucony wielką większością 351 głosów przeciw 84.

— Na Giełdzie dzisiejszej konsolidy stanęły 87⅛.

Londyn, 8 Lipca. Odebrano tu z Hamburgu pewną wiadomość o zawarciu rozejmu na trzy miesiące między Danija i Niemcami.

HISZPANIJA.

Madryt, 28 Czerwca. Potwierdza się wiadomość o ciąży Królowej.

— W Madrycie stan oblężenia został zdjęty.

— Gazeta urzędowa donosi nam o nowém niestosowném małżeństwie, zawartém przez jednę z osób rodziny Królewskiej. Gazeta zawiera wyrok Królowej, pozbawiający praw urodzenia Infantę donę Josefę Fernandę Loizę de Bourbon, która wyszła za don Jose Guell y Rente, bez pozwolenia Królowej. Infanta jest rodzoną siostrą małżonka Królowej dona Francisco d'Assiz, a mąż jej jest pochodzenia amerykańskiego.

— W gazecie *la Guienne* piszą pod d. 2 Lipca: «Odebrano wczora w Bordeaux wiadomość, że Biskaya powstała na rzecz Karola V i że Cabrera jest na czele tego poruszenia.

— Gazeta francuzka *Union* ogłasza list następujący: *Casteltersol, 27 Czerwca 1848.* Bez żadnej wątpliwości Cabrera jest w Hiszpanii. Jego wejście było hasłem prawdziwego powstania Montemolinistów; dawne geryllasy przeszły w bataljony i wojna domowa jest już dziś faktem. Jeneralowie Forcadell i Bequira, na czele 1000 ludzi, 24 Czerwca spotkali na granicy Cabrera który przybył z jednym bataljonem i jednym szwadronem. Sztab jego złożony jest z dawnych oficerów karlistowskich, między któremi wymieniają jenerała Arana, trzech pułkowników, kilku podpułkowników i kapitanów. Chlubnie znane ich imiona mają niepospolite znaczenie; nie jest to już podjazdowa walka geryllasów, ale wojna prawdziwa, wszczęta na nowo przez karlistów.»

— Gazety Madrytskie z d. 2 Lipca mówią też o wejściu Cabrery i dodają iż siły jego wynoszą 3000 ludzi.

Madryt, 4 Lipca. Rząd odebrał depeszę z Guipuzcoa z d. 3 b. m. że jenerał Karlistowski Alzaa, wzięty z bronią w ręku, został niezwłocznie rozstrzelany. Inna depesza donosi, że Elio jest zewsząd opasany w Nawarze.

— Gazeta *Guienne* z d. 6 Lipca pisze: «Dowiadujemy się w tej chwili że Cabrera, na czele swoich wojsk których liczba już się potroiła, stoczył ważną bitwę o trzy mile od Barcelony z wojskami Królowej i że te ostatnie zostały rozbite na głowę.»

— Cabrera zdobył miasto Ripol w Katalonii i założył tam główną kwaterę.

TURCYA.

Piszą z Konstantynopola, 17 Czerwca: «Ciągłe porozumiewania się miały miejsce w tych dniach między Ministrem Spraw Zagranicznych i Sprawującym interesa Sardynii we względzie odmawianego dotąd przez Portę uznania bandery Sardyńsko-Włoskiej. Dywan ma postanowienie nieuznawania jej aż do czasu ostatecznego złatwienia interesów Włoskich.»

BUCHAREST, *22 Czerwca.* Wczora lękano się wybuchnienia powstania. Hospodar Xiążę Bibesko wyjechał był w powozie z Ministrem Spraw Wewnętrznych, ale był wyprzedzony przez powoz gdzie znajdowali się trzej młodzi ludzie, i ci razem wystrzelili do Xięcia; szczęściem wszystkie strzały były chybne; kule utkwiły w powozie Hospodara.

NAJPOŹNIEJSZE WIADOMOSCI.

FRANKFURT, *12 Lipca.* (Depesza telegr.) (Arcyxiążę Jan wczora wieczorem tu przybył, a dziś rano objął uroczyście wysoką swą godność Wikaryusza, w łonie Zgromadzenia Narodowego. Niezwłocznie potem Sejm Niemiecki złożył swą władzę w Jego ręce. Arcyxiążę odjedzie do Wiednia, gdzie 18 b. m. ma zagaić Sejm Wiedeński, po czém wróci do Frankfurtu na stały pobyt. P. Camphausen, mianowany Ministrem-Prezesem, przyjął ten urząd.

PARYŻ, *10 Lipca.* Jenerał Bedeau przyjął portfel Spraw Zagranicznych.

NEAPOL, *1 Lipca.* Dziś Xiążę Serra-Capriola otworzył posiedzenia Izb w imieniu Króla. Spokojność panuje w Neapolu.

(Journ. de S. P. Psz. Poln. R. I.)

Позволяется печатать. 8 Іюля 1848 года. *Цензоръ И. Срезневскій.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.